

16. Предметни програми

Задолжителни наставни предмети

Предметна програма	СТРАТЕГИСКИ МЕНАЏМЕНТ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-21СМЕ	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I(прв) семестар	3+2+2	7
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Лидија Стефановска Проф. д-р Менде Солунчевски Проф. д-р Горан Василевски			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на стартегискиот менаџмент како процес, со фокус на долгорочен развој на организацијата и нејзина конкурентска предност; - Идентификување на надворешните фактори на опкружувањето, со посебен акцент на оние кои имаат најголемо влијание врз организацијата и нејзината дејност; - Идентификување на факторите на внатрешното опкружување и нивно приоретизирање; - Способност за примена на различни видови алатки за анализа на опкружувањето и нивна примена во креирање на организациската стратегија; - Разбирање на различните видови организациски стратегии; - Креирање на адекватна организациска стратегија, креирање на визија, мисија, приоритетни области и цели по тие области; - Способност за практична примена на концептот на стратески менаџмент во реални ситуации.			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Дефинира стратески менаџмент процес и неговите суштински карактеристики; - Идентификува фактори на внатрешното и надворешното опкружување; - Употребува алатки за анализа на опкружувањето; - Креира стратески план или делови од стратески план; - Идентификува приоритетни области и цели на организацијата; - Идентификува различни видови стратегии во организацијата; - Развива услови за стратеска имплементација;			

		Селектира контролни механизми кои ќе ги користи во процесот на имплементација.
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици		
СТРАТЕГИСКИ МЕНАЏМЕНТ - Стратегиски менаџмент; - Стратегиско планирање; - Стратегиска имплементација; - Стратегиска контрола; - Современи системи на контрола; - Други карактеристики на успешните организации; АНАЛИЗА НА ВНАТРЕШНОТО ОПКРУЖУВАЊЕ - Капацитет на организацијата за стратегиска имплементација; - Внатрешно опкружување; - Методи и техники за анализа на внатрешното опкружување; - Креирање на ефективна организациска структура; - Вредности од прилагодувањето на организациската структура во процесот на имплементација на стратегијата - Воспоставување контрола на однесувањето: балансиран однос помеѓу организациската култура, наградувањето и стимулирањето на вработените во организацијата НАДВОРЕШНО ОПКРУЖУВАЊЕ - Општо надворешно опкружување - Карактеристики на современото опкружување - Алатки за стратегиска анализа - Посебно надворешно опкружување - Анализа на надворешното опкружување		ОДРЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА НАСОКА – ВИЗИЈА - Визија - Лична, заедничка и споделена визија - Улогата на лидерот во процесот на креирање споделена организациска визија - Артикулација на визијата - Улогата на споделената визија во процесот на имплементација на организациската стратегија - Мисија - Стратегиски приоритети - Стратегиски цели - Формулирање на стратегија КРЕИРАЊЕ НА СТРАТЕГИЈА - Стратегиски процеси - Матрица на купувачите – клиентите - Сигурност во поставување на стратегија - Нивоа и видови на стратегија - Индустриски и бизнис дефиниции - Анализа на привлечност на дејноста - Анализа на позицијата на конкуренцијата - Матрица на привлечност на дејноста и позицијата на конкуренцијата и одбирање на бизнис стратегиите - Формулирање на стратегија со помош на CBOT – анализата
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време		
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	36 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	24 часа
	Самостојни задачи	53 часа

	Домашно учење	53 часа		
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		190 часа		
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот				
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	50 бодови	
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)	
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови	
	4.1.4. Друго	/	/	
4.2. Формирање на оценка (бодови/нумеричка оценка/описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E
		60 – 69	7	D
		70 – 79	8	C
		80 – 89	9	B
		90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот		Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите		/		
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				
7. Литература				
7.1. Основна литература	- Стефановска Л., Солунчевски М, Стратегиски менаџмент, Бизнис Академија Смилевски БАС Скопје, 2015; - Хит Мајкл А., Арјланд Р. Двејн, Хоскинсон, Роберт Е., Стратегиски менаџмент – конкурентност и глобализација, Pearson Prentice Hall, 2012;			
7.2. Дополнителна литература	Spender J.C., Business Strategy, Managing Uncertainty, Opportunity&Enterprise, Oxford Press, 2014;			

	2. Стефановска Л., Основи на стратегиски менаџмент, Бизнис Академија Смилевски БАС Скопје, 2014; 3. Hill C. W., Jones G. R., Strategic Management: An Integrated Approach, Boston: Houghton Mifflin Company;
--	---

Предметна програма	ОРГАНИЗАЦИСКО ОДНЕСУВАЊЕ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-2100Д	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I (прв) семестар	3+2+2	7
Организатор на студиската програма:	Бизнис академија Смилевски - БАС				
Наставник/ Наставници:	Проф. д-р Гордана Тасевска Вон. проф. д-р Марија Котевска Димовска Виш. пред. д-р Даниела Карадаков м-р Билјана Галовска (во постапка за избор)				
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на организацијата како систем, со фокус на значењето на организациското однесување за долгорочен организациски развој и конкурентска предност; - Идентификување на причините, факторите, манифестациите и последиците од однесувањето на поединците во организациите, како и можните начини на управување со овие однесувања; - Способност за примена на различни активности за иницирање, насочување и мотивирање на однесувањето на поединци и групи во организациите за постигнување на организациските цели; - Разбирање на важноста на етичкото однесување на работно место и во меѓусебното комуницирање на поединците како предуслов за зголемување на задоволството од работата и намалување на стресот; - Идентификување на односите и структурата во организацијата, организацискиот дизајн, групното и тимско работење и водството, како многу значајни димензии на организациското однесување; - Креирање на организациска култура која постојано се унапредува, базирана на одговорно одлучување, проактивен однос и хуманистички пристап; - Способност за практична примена на концептот организациско однесување во ситуации на промени и развој, како единствени начини за развој на организацијата во современи услови			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Го идентификува однесувањето на поединците во организациите, како и можните начини на управување со таквото однесувања; - Развива способност за примена на различни активности за иницирање, насочување и мотивирање на однесувањето на поединци и групи во организациите за постигнување на организациските цели; - Развива етичкото однесување на работно место			

	• Креира организациска култура и развива правила за нејзино усовршување; • Го примена концептот на организациско однесување во ситуации на промени и развој • Развива организациска ефикасност преку мерење на организациските ниво;		
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици			
ПОИМ И ЗНАЧЕЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКОТО ОДНЕСУВАЊЕ • Научна основа на организациското однесување • Дефинизија и модели на организациско однесување • Принципи на организациско однесување • Развој и перспектива на организациското однесување ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА И ДИЗАЈН • Организациска структура • Градење и обликување на организациската структура • Фактори на обликување на организациската структура • Облици на организациската структура	ОРГАНИЗАЦИСКА ДИНАМИКА ИНДИВИДУАЛНИ ПРОЦЕСИ И ОДНЕСУВАЊЕ • Структура на системот на личноста • Димензии на зрелата личност • Способности • Индивидуално учење • Психологија на организациското однесување ГРУПНИ ПРОЦЕСИ • Групно однесување • Структура и видови групи • Моќ и авторитет ОРГАНИЗАЦИСКА ЕФИКАСНОСТ • Организациски нивоа и вредности • Процес на истражување и развој • Организациска мисија • Мерење на организациски нивоа		
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време			
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	36 часа	
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа	
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	24 часа	
	Самостојни задачи	53 часа	
	Домашно учење	53 часа	
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		190 часа	
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот			
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проектен извештај	50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проектен извештај	20 бодови (15+5)
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови

	4.1.4. Друго	/		/
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E
		60 – 69	7	D
		70 – 79	8	C
		80 – 89	9	B
		90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај и регулирана школарина согласно Договорот за школување.			
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/			
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				
7. Литература				
7.1. Основна литература	- Дракулевски, Љ., Шуклев, Б., (2016),Организациско однесување, Економски факултет, Скопје; - Kinicki, A., Kreitner,R.,(2006),Organizational Behavior: Key Concepts, Skills & Best Practices,McGraw-Hill, Irwin, Hightstown.			
7.2. Дополнителна литература	- Moorhead,G., Griffin, R.,(2003),Organizational Behaviour Houghton Mifflin Company,Boston; - Hellriegel, J., Slocum,W.,Woodman, R,(2006), Organizational Behavior,West Publishing Company; - Robbins, S. ,& Judge,T. ,(2012),Organizational Behavior (15th Edition),Prentice Hall; - Roobbins, Stephen, P.,(1995),Bitni elementi organizacsikog ponasanja MATE, Zagreb.			

Предметна програма	СТРАТЕГИСКИ МЕНАЏМЕНТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-21СМЧР	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I (прв) семестар	3+2+2	7
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Гордана Тасевска Виш пред. д-р Даниела Карадаков			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Издвојување на значењето на третирањето на човечките ресурси како стратеска предност на организациите – ситуирање на менаџментот на човечки ресурси; - Анализирање на улогата и надлежностите на менаџментот на човечки во рамките на организациите; - Развивање на способност за примена на различни методи и техники за обезбедување на човечки ресурси во организациите; - Применување на разни методи и видови на развој на човечките ресурси во една организација; - Развивање на способност за примена на различни методи и форми за активирање на човечките ресурси; - Разбирање на концептите и системите за одржување на човечките ресурси во рамките на една организација;			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Дефинира холистички концепт на стратескиот менаџмент на човечки ресурси; - Применува методи, техники и алатки за регрутација и селекција на ЧР ; - Планира ЧР во организација; - Гради концепт за развој на човечките ресурси; - Иницира шекови и активности за активирање и одржување на ЧР во организацијата; - Креира и одржува организациска култура - Креира стратегија за менаџирање на ЧР;			
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					
СИТУИРАЊЕ НА МЕНАЏМЕНТОТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ – ХОЛИСТИЧКИ ПРИСТАП - Макро, мезо и микро ниво на третман на човечките ресурси - Екстерни детерминанти на менаџментот на човечки ресурси НАДЛЕЖНОСТИ ВО ТРЕТМАНОТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ - Анализа на работата - Планирање на човечките ресурси - Екипирање на човечките ресурси РАЗВОЈ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ			АКТИВИРАЊЕ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ - Мотивација и мотивациони стратегии - Обликување на работата и делегирање на задачи и овластувања - Менаџмент на изведбата - Тимови и тимска работа ОДРЖУВАЊЕ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ - Организациска клима и култура - Систем на плати и награди - Советување на човечките ресурси ДИСЦИПЛИНИРАЊЕ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ		

- Професионален и кариерен развој на човечките ресурси - Видови развој на човечките ресурси				
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време				
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	36 часа		
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа		
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	24 часа		
	Самостојни задачи	53 часа		
	Домашно учење	53 часа		
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		190 часа		
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот				
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проектен извештај	50 бодови	
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проектен извештај	20 бодови (15+5)	
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови	
	4.1.4. Друго	/	/	
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E
		60 – 69	7	D
		70 – 79	8	C
		80 – 89	9	B
		90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот		Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите		/		
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				

7. Литература	
7.1. Основна литература	1. Смилевски, Ц., Груевски, Д., Смилевски, З. ,Стратегиски менаџмент на човечки ресурси (привремена верзија), Бизнис Академија Смилевски БАС Скопје, 2010; 2. Torrington, D., Hall, L., Taylor, S., Human resources management Pearson, 2014;
7.2. Дополнителна литература	1. Mahaparto, B.B. Human resources management New Age International Publisher, 2010.

Предметна програма	ОПЕРАТИВЕН МЕНАЏМЕНТ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-21ОПМ	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I (прв) семестар	3+2+2	7
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Тони Соклевски Пред. м-р Иван Ѓорѓиевски			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на основната функција на оперативниот менаџмент во рамки на организацијата - Дефинирање на основните карактеристики на оперативниот менаџмент - Соодветна примена на различните видови на организациска технологија - Планирање, дизајнирање и редизајнирање на оперативни процеси на трансформација - Креирање, конструирање и дизајнирање на концепти и спецификации на производи и услуги - Дизајнирање и редизајнирање на различни концепти на веригата на снабдување - Дефинирање, составување и креирање на оперативна стратегија , планови и политики - Оптимизирање на оперативни процеси според конкурентните фактори на оперативната изведба - Истражување во полето на оперативните процеси и развој на нови производи/услуги - Аргументирање и бранење ставови во поглед на нови и подобрени решенија, процеси, производи или услуги - Дизајнирање на работата, условите при работа и поставување на ергономските услови			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Ја разбира основната функција на оперативниот менаџмент со сите карактеристики во рамки на една организација - Ги препознава различните видови на организациска технологија и истите знае соодветно да ги применува - Планира, дизајнира и редизајнира оперативни процеси на трансформација - Креира, конструира и дизајнира концепти и спецификации на производи и услуги - Разбира и опишува концепти и карактеристики на веригата на снабдување и нејзина соодветна примена во подобрување на работењето на организациите - Дефинира, составува и креира оперативни стратегии на различни типови на организации - Истражува во полето на оперативниот менаџмент			

		Гради и презентира ставови за подобрени решенија, процеси, производи и услуги.
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици		
ПОИМ, ЗНАЧЕЊЕ И КАРАКТЕРИСТИКИ НА ОПЕРАТИВНИОТ МЕНАЏМЕНТ - Модел на оперативниот менаџмент - Основни компоненти на оперативниот менаџмент - Функција и активности на оперативниот менаџмент ОРГАНИЗАЦИСКА ТЕХНОЛОГИЈА/ТЕХНОЛОГИЈА НА ПРОЦЕСИ - Поим за организациска технологија - Нивоа на технологија - Производни и услужни технологии ДИЗАЈНИРАЊЕ И РЕДИЗАЈНИРАЊЕ НА ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕСИ - Видови на оперативни процеси - Општи цели на дизајнот и редизајнот на оперативен процес - Детерминанти на дизајнирањето - Постапка за дизајн и редизајн на оперативен процес ДИЗАЈН НА ПРОИЗВОДИ И УСЛУГИ - Од концепт до спецификација за производ или услуга - Процес на дизајн на производи и услуги на работата		ДИЗАЈН НА ВЕРИГА ЗА СНАБДУВАЊЕ - Поим и значење на верига на снабдување - Менаџмент со залихи - Менаџмент со набавки - Дистрибуција КОНКУРЕНТНИ ФАКТОРИ НА ОПЕРАТИВНАТА ИЗВЕДБА - Оперативна улога и цели на изведба - Конкурентни фактори на оперативната изведба - Мерење и поларно преставување на конкурентните фактори ОПЕРАТИВНА СТРАТЕГИЈА - Содржина на оперативната стратегија - Четири перспективи на оперативната стратегија - Матрица на оперативната стратегија ДИЗАЈНИРАЊЕ НА РАБОТАТА - Елементи на дизајнирањето на работата - Ергономски аспекти
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време		
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	36 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	24 часа
	Самостојни задачи	53 часа
	Домашно учење	53 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		190 часа
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот		
	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и
		50 бодови

4.1. Начин на оценување		навреме предаден проект извештај и завршени обврски за практична настава		
	4.1.2. Проект извештај (проект извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проект извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)	
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови	
	4.1.4. Друго	/	/	
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E
		60 – 69	7	D
		70 – 79	8	C
		80 – 89	9	B
		90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот		Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проект извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите		/		
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				
7. Литература				
7.1. Основна литература		- Грубор Б., (2016), Оперативен менаџмент 1, Скопје, БАС - Соклевски Т., (2017), Оперативен менаџмент 2, Скопје, БАС - Чејс Р. Б., Џајкобс Р. Ф., Аквилано Н. Ј. (2011): Оперативен менаџмент: за конкурентска предност, Скопје, Арс Ламина		
7.2. Дополнителна литература		- Крајевски Л.Џ., Рицман П. Л., Малхотра М. К.(2009): Менаџмент на операции: Процеси и синџири на вредности,Скопје, Арс Ламина - Кралев Т. (2011): Оперативен менаџмент, Скопје - Slack N., (2007) Operations Management, 7th ed, Pearson Harlow: Pearson Education.		

Предметна програма	КОМПАНИСКИ ИНВЕСТИЦИСКИ ФИНАНСИИ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-21КИФ	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I (прв) семестар	3+2+2	7
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Маја Кочоска Виш пред. м-р Дијана Ивановска Пржо			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на компаниските финансии и поврзаноста на финансиската функција со останатите функции во компаниите; - Идентификување на финансиските ситуации; - Идентификување на средствата и изворите на средства во компаниите; - Разбирање на финансиските извештаи и нивната структура; - Способност за креирање на финансиски планови, планирање на финансискиот резултат и финансиска анализа; - Разбирање на инвестициите, деловните одлуки и инвестиционите алтернативи; - Способност за избирање на инвестициони проекти и проценка на рентабилноста кај нив; - Способност за квантификација на ризикот во инвестиционата анализа; - Способност за планирање на буџетот, анализа и оценка на инвестиционите проекти;			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Дефинира деловни и финансиски односи и различни финансиски ситуации; - Објаснува меѓусебна поврзаноста на финансиската функција со останатите деловни функции; - Составува и анализира финансиски извештаи неопходни за работењето на компаниите; - Составува финансиски планови; - Планира време на траење на инвестициските проекти; - Употребува финансиска анализа заради носење на деловни одлуки; - Проценува рентабилност кај инвестициските проекти; - Планира извори на финансирање; - Составува буџет; - Дефинира ниво на ризик во рамките на инвестиционата анализа.			
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					
КОМПАНИСКИТЕ ФИНАНСИИ И ФИНАНСИСКИОТ МЕНАЏМЕНТ			ПРОЕКТЕН ПРИСТАП КОН ИНВЕСТИЦИИТЕ		
Поим, цели и задачи на финансии			Поим за инвестициони проекти		

- Поврзаност на финансиската функција со останатите функции во компаниите - Финансиски систем - Видови финансиски ситуации ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ, ФИНАНСИСКО ПЛАНИРАЊЕ И АНАЛИЗА - Поим и видови финансиски извештаи - Улога и значење на планирањето - Видови финансиски планови - Поим и анализа на финансиски показатели ИНВЕСТИЦИИ - Поим за инвестициите како двигатели за развој на бизнисот - Поделба на инвестициите, начини и постапки на инвестирање	- Поделба и рентабилност на проектите - Фази и активности во инвестиционите проекти - Финансирање на инвестиционите проекти - Ризик во инвестиционите проекти - Анализа и оценка на инвестиционите проекти ПЛАНИРАЊЕ БУЏЕТ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ИНВЕСТИЦИСКИОТ ПРОЕКТ - Поим за буџет - Елементи на буџетот - Планирање и изработка на буџет		
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време			
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	36 часа	
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа	
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	24 часа	
	Самостојни задачи	53 часа	
	Домашно учење	53 часа	
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		190 часа	
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот			
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проект извештај	50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проект извештај	20 бодови (15+5)
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови
	4.1.4. Друго	/	/
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)	0 - 40	5	F
	41 – 50	5	Fx
	51 – 59	6	E
	60 – 69	7	D
	70 – 79	8	C
	80 – 89	9	B
	90 – 100	10	A

4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај и регулирана школарина согласно Договорот за школување.
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/
5. Јазик на кој се изведува наставата	
Македонски јазик	
6. Метод на следење на квалитетот на наставата	
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.	
7. Литература	
7.1. Основна литература	- Кочоска М., Ивановска П.Д., (2018), Компендиум, Бизнис Академија Смилевски-БАС; - Зви Боди, Алкекс Кејн, Ален Џ. Маркус (2010), Инвестиции, Табернакул.
7.2. Дополнителна литература	- Стенли Б.Блок, Џефри А. Харт (2008), Основи на финансиски менаџмент, Глобал комуникации; - Трајкоски Б. (1990) Финансиско работење на претпријатијата, Универзитетска печатница, Кирил и Методиј”, Скопје.

Изборни предмети

Предметна програма	МЕНАЏМЕНТ НА ПРОМЕНИ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22МПР	Изборен предмет	II (втор) циклус	II (втор) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски – БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Лидија Стефановска Виш пред. м-р Горазд Смилевски			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на природата и детерминираноста на организациските промени и улогата на водството во справување со тие детерминанти; - Развивање на проактивен однос во препознавањето на потребите и справувањето со отпорите кон промените; - Разбирање на суштината на начините на спроведување на организациски промени (стратегии, методологии и модели) и улогата на водството во нивното практикување; - Владеење на концептуалниот апарат на организациското дијагностицирање на потребите за промени, дизајн на пакетот на организациски интервенции и на организациското визионирање; - Разбирање на факторите и постапките на креирање на интегративна организациска култура и ефикасна организациска архитектура преку практикување на партиципативна методологија за организациски промени; - Развивање на поддржувачки ставови во креирањето и спроведувањето на организациски промени (органizaциско енергизирање) и градење на организациската меморија (органizaциско учење).			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Дефинира вредности на однесување на вработените во организацијата како социјална заедница; - Идентификува влијание на клучните детерминанти на промените на конкретна организација (студија на случај); - Избира стратегија на постапување кон промените според идентификувани ситуациони фактори - Употребува алатки за утврдување на индикаторите на организациските промени, приоритизирање на организациските интервенции и дизајнирање на организациски решенија; - Развива услови за учество на вработените во сите фази и форми на креирање и имплементирање на организациски интервенции; - Поддржува одржлив водствен и организациски развој; - Афирмира вредности и создава услови за развој на интегративна организациска култура;			

	Проценува потреби и можности за усогласување на интересите на клучните засегнати страни на ниво на организациски политики и на стратегиско ниво.		
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици			
КОНТЕКСТ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ПРОМЕНИ - Филозофско-вредносен контекст; - Теоретско-концептуален контекст; - Социјален контекст. НАЧИНИ НА ДИЗАЈН И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ПРОМЕНИ - Стратегии на промени во социјалните системи; - Методологии на организациски промени; - Модели на организациски развој. ДИЈАГНОЗА И ВИЗИОНИРАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ПРОМЕНИ - Организациски дијагнози;		- Пакет на организациски интервенции; - Подобрување на состојбите; - Организациско визионирање и стратегиски развој. ЈАДРО НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ПРОМЕНИ - Организациска култура и етика; - Организациско архитектурирање. ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ПРОМЕНИ - Организациско енергизирање; - Трансферирање на организациски промени и организациско учење.	
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време			
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа	
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа	
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа	
	Самостојни задачи	37 часа	
	Домашно учење	38 часа	
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа	
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот			
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови
	4.1.4. Друго	/	/
4.2. Формирање на оценка (бодови/нумеричка оценка/описна оценка)	0 - 40	5	F
	41 – 50	5	Fx
	51 – 59	6	E

	60 – 69	7	D
	70 – 79	8	C
	80 – 89	9	B
	90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/		
5. Јазик на кој се изведува наставата			
Македонски јазик			
6. Метод на следење на квалитетот на наставата			
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.			
7. Литература			
7.1. Основна литература	- Смилевски Г. и Смилевски Ц., Менаџмент на промени, Бизнис Академија Смилевски, БАС, Скопје, 2018; - Адижес, И., Овалдување со промените, ДЕТРА Центар Скопје, 1998;		
7.2. Дополнителна литература	- Смилевски Ц., Предизвикот и мајсторството на организациските промени, ДЕТРА Центар, Скопје, 2000; - Tichy & Sherman, Control Your Destiny or Someone Else Will: Lessons in Mastering Change - from Principles Jack Welch Is Using to Revolutionize GE, HarperBusiness.New York, 1994;		

Предметна програма	СТРАТЕГИСКО ВОДСТВО				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22СВО	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I (прв) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Таип Јакупи Проф. д-р Лидија Стефановска			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на водството како процес, со фокус на стратегиското водство како нова парадигма за обезбедување на успех и конкурентска предност на организациите во услови на промени; - Идентификување на карактеристики и елементи на стратегиското водството со акцент на одговорноста на стратегиските водачи да ги инспирираат и мотивираат нивните тимови за реализирање на организациските цели; - Идентификување на способности, вредности и доктрини за стратешко размислување и согледување на „целосната слика“ како начин да се создаде и изрази визија, мисија, цели и успешно да се генерира нивно остварување; - Способност за препознавање и подобрување на личниот потенцијал за водство - компетенции и однесувања кои овозможуваат ефективно стратешко планирање, инспирирање, мотивирање и градење на доверба со организациските членови како начини успешно да се спроведе стратегијата; - Разбирање на различните стилови на водство, согледување на потребата од нивна адекватна примена во согласност со ситуацијата во работната околина и на значењето што тоа го има за развој на организацијата; - Способност за примена на разни видови на алатки за примена на адекватни извори на моќ и нивно трансформирање во влијание, инспирирање и градење на доверба со следбениците; - Креирање на стратегии и доктрини за тимско водство и комуникациски канали кои се користат во стратешко водство за управување со конфликти и конфликтни ситуации; - Способност за практична примена на концептот стратегиско водство во реални ситуации.			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Го дефинира на стратегиско водство и неговите суштински карактеристики; - Ги идентификува наважноста и улогата на стратегиското водство во стратегискиот менаџмент; - Развива способности, вредности и доктрини за стратешко размислување и успешно генерирање визија, мисија и цели			

	• Употребува алатки за влијание, инспирирање и градење на доверба со следбениците; • Креира стратешки план и развива услови за тимско водство и комуникациски канали за реализација на стратегијата; • Идентификува различни стилови стратешко водство во организацијата и практикува адекватни стилови според ситуацијата; • Развива услови за мотивирање на следбениците за стратешка имплементација; • Селектира механизми на влијание врз следбениците кои ќе ги користи во процесот на имплементација на стратегијата.
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици	
СТРАТЕГИСКО ВОДСТВО • Поим и дефинирање на водството; • Карактеристики на водството; • Водството како влијание; • Водството како следбеништво; • Водството како промена; • Водството како процес; • Однос меѓу водството и менаџментот; • Анализа на елементите на стратешкото водство; ЛИЧНОСТ, СПОСОБНОСТИ И КОМПЕТЕНЦИИ НА СТРАТЕГИСКИОТ ВОДАЧ • Извори на моќ и влијание на стратешкиот водач; • Личноста и интегритетот - темел на референтна моќ на водачот; • Карактерот – извор на етички принципи на однесување на ефективен водач; • Способности – показатели колку добро водачот нешто прави ; • Вештини и компетенции - развојни карактеристики на ефективниот водач; • Емоционална интелигенција - нова парадигма на стратешкото водство; • Комуникациски вештини и креативно решавање на конфликти - основа на социјална интелигенција; ТЕОРЕТСКИ ОСНОВИ НА ВОДСТВОТО	МОТИВИРАЊЕ И ИНСПИРИРАЊЕ НА СЛЕДБЕНИЦИТЕ ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ПРОМЕНИ ВИЗИИ И СТРАТЕГИИ • Улогата на водачот во процесот на креирање споделена организациска визија • Улогата на водачот во справување со стратешки промени • Природа на мотивацијата, • Мотивирање и инспирирање на членовите на тимот; • Видови на мотиви и пристапи во мотивирањето; • Класификација на теориите за мотивирање; • Креирање на мотивациони стратегии како основа за инспирирање за прифаќање на промени, визии и стратегии КРЕИРАЊЕ НА ОРГАНИЗАЦИЈА КОЈА УЧИ И ТИМСКА РАБОТА • Улогата на водачот во креирање на организациска култура на учење и развој • Тимско работење - клучен придонесувач за ефективно стратешкото водство; • Идентификување на различните видови на тимови кои помагаат на водачите да ги постигнат стратешките цели; • Елементи на групна динамика за ефективно функционирање на

• Класични исовремени стилови во водство; • Силови на водство според теориите на особини; • Силови на водство според бихевиоралните теории; • Силови на водство според ситуациските (контингенциски) теории; • Современите теории на стратeгиско водство; • Харизматично водство; • Визионерско водство; • Трансформациско водство	тимовите и имплементирање на стратегијата; • Важноста на квалитетна комуникација во тимот за инспирирање на членовите на тимот; • Тимското водство фактор во поставување и реализирање на различни нивоа и видови на стратегија; • Формулирање стратегии за одржување умерено ниво на кохезивност во тимотот за реализирање на различни нивоа и видови на стратегија;
---	--

3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време

3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа
	Самостојни задачи	37 часа
	Домашно учење	38 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа

4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот

4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава		50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава		20 бодови (15+5)
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата		30 бодови
	4.1.4. Друго	/		/
4.2. Формирање на оценка (бодови/нумеричка оценка/описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E
		60 – 69	7	D
		70 – 79	8	C
		80 – 89	9	B
		90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот		Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и		

	регулирана школарина согласно Договорот за школување.
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/
5. Јазик на кој се изведува наставата	
Македонски јазик	
6. Метод на следење на квалитетот на наставата	
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.	
7. Литература	
7.1. Основна литература	- Adair J, Strategic Leadership: How to Think and Plan Strategically and Provide Direction“, Kogan Page PA: Philadelphia, 2010; - Yukl GA, Leadership in Organizations, State University of New York, Albany, 2013; - Котевска-Димовска М, Јакупи Т, Водство, Компендиум, БАС: Скопје, 2018;
7.2. Дополнителна литература	- Hughes R L, Colarelli KB, Becoming a Strategic Leader: Your Role in Your Organization's Enduring Success Jossey-Bass: San Francisco, CA, 2005; - Котевска-Димовска М., Кеверески Љ, Емоционална интелигенција нова визија во лидерството, Графопром: Битола. 2017; - Максел Џ, Како да станете вистински лидер, Паблицер: Скопје, 2010;

Предметна програма	ПРОЕКТЕН МЕНАЏМЕНТ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22ПРМ	Изборен предмет	II (втор) циклус	II (втор) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Тони Соклевски Пред. м-р Иван Ѓорѓиевски			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		• Препознавање на важноста на проектите и нивните цели • Демонстрирање на техники, алати и методи поврзани за секоја проектна фаза • Дефинирање на проектни цели, активности, ресурси, индикатори, временска и буџетска рамка, мерки на контрола и мониторинг • Анализирање на резултати и мерење на остварени цели • Составување на логичка рамка • Креирање на предлог проекти • Дизајнирање и реализација на ефективни проекти • Анализа, избор и споредување на можности за фондирање на проектни активности • Мониторирање и евалуација на проекти • Менаџирање со проектни тимови			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		• Истражува потенцијални можности за подобрување на работатта на организациите преку проекти • Дефинира и планира проектни активности • Пишува проектни планови • Креира логичка рамка • Составува буџетска рамка • Пишува завршни извештаи • Анализира грантови за проектни активности од најразлични институции • Пишува предлог проекти • Набљудува и анализира изведба на проектните фази • Воспоставува мрежа на грантери, спонзори и фондации за потребите на проектите на организациите • Евалуира резултати и остварени цели според проектните планови • Мониторира и евалуира проекти • Пишува извештаи од мониторингот и евалуацијата • Менаџира со проектни тимови • Вреднува индивидуален и тимски придонес во проектните тимови			
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					

ПОИМ, ЗНАЧЕЊЕ И КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОЕКТите И ПРОЕКТНИОТ МЕНАЏМЕНТ		МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ПРОЕКТИ	
- Дефинирање на основните карактеристики на проектниот менаџмент - Важност и карактеристики на проектите - Животен циклус на проектите		- Основни принципи на мониторингот и евалуацијта - Планирање и дизајнирање на процесот на мониторинг и евалуација - Собирање и анализирање на информациите - Показатели на успешност - Креирање на завршни извештаи од мониторинг и евалуација	
ПРОЕКТНИ ФАЗИ		МЕНАЏИРАЊЕ СО ПРОЕКТНИ ТИМОВИ	
- Дефинирање - Планирање - Организирање (имплементација / реализација) - Мониторинг и контролирање - Завршување		- Карактеристики и значење на проектните тимови - Компонирање на проектните тимови - Тимско и проектно комуницирање - Менаџирање со конфликти - Менџирање со време - Вреднување на индивидуалниот и тимскиот придонес	
КРЕИРАЊЕ НА ЛОГИЧКА РАМКА			
- Структура на матрица на логичка рамка - Пишување на предлог проекти			
ГЕНЕРИРАЊЕ НА ФОНДОВИ И БУЏЕТИРАЊЕ ГРАНТОВИ			
- Видови на финансирање на проекти - Соработка со грантери, спонзори, фондации и други институции			
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време			
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава		24 часа
	Вежби, семинари, тимска работа		24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи		12 часа
	Самостојни задачи		37 часа
	Домашно учење		28 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ			135 часа
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот			
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/ колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проект извештај и завршени обврски за практична настава	50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проект извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)

	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови	
	4.1.4. Друго	/	/	
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)	0 - 40		5	F
	41 – 50		5	Fx
	51 – 59		6	E
	60 – 69		7	D
	70 – 79		8	C
	80 – 89		9	B
	90 – 100		10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.			
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/			
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				
7. Литература				
7.1. Основна литература	1. Соклевски Т., (2011), Основи во проектниот менаџмент, Скопје, БАС.			
7.2. Дополнителна литература	1. Jovanović P., (2008), Upravljanje projektom, Beograd, FON 2. Kerzner H., (2003), Applied project management: Best practices on Implementation, New Jersey, John Wiley & Sons 3. Kerzner H., (2003) Project Management: A systems approach to Planning, Scheduling and Controlling, 8th ed, Hoboken New Jersey, John Wiley & Sons 4. Чејс Р. Б., Џејкобс Н., Аквилано Ј., (2011), Оперативен менаџмент за конкурентска предност, Кочани, ГЕНЕКС .			

Предметна програма	СТРАТЕГИСКИ МАРКЕТИНГ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22СМА	Задолжителен предмет	II (втор) циклус	I (прв) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:	Бизнис академија Смилевски - БАС				
Наставник/ Наставници:	Проф. д-р Маја Кочоска Виш пред. м-р Дијана Ивановска Пржо				
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот	• Сфаќање на улогата на стратeгискиот маркетинг како процес на планирани активности при настап на пазарот; • Идентификување на потeбите и желбите на потрошувачите како предуслов за успешно позиционирање и создавање конкурентска предност; • Способност за проценка на пазарните можности и градење стратегија за успешен бренд; • Проценка на маркетинг средината и атрактивноста на пазарниот сегмент; • Способност за сегментирање, таргетирање и позиционирање; • Применување на стратeгиски пристап при развој на нов производ; • Дефинирање на маркетинг стратегии за задржување и зголемување на пазарното учество; • Користење на алатките за стратeгиско позиционирање на меѓународниот пазар.				
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации	• Дефинира сеопфатна анализа на окружувањето; • Проценува потреби на потрошувачите; • Идентификува алатки за разбирање на желбите и потребите на потрошувачите; • Дефинира потреба од стратeгиски маркетинг; • Формулира процес на стратeгиско планирање на комплексни маркетинг активности; • Креира стратeгиски маркетинг план; • Идентификува јасна конкурентска предност на пазарот при развој на нов производ или услуга; • Разликува вредносен и трошковен пристап во процесот на стратeгиско планирање на цената; • Идентификува потреба за зголемување на пазарното учество преку јасно поставена стратегија за диференцирање; • Критички анализира и врши проценка на потребата од сегментација на пазарот; • Идентификува потреба од маркетинг стратегија при настап на меѓународните пазари.				
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					
ДЕФИНИРАЊЕ НА МАРКЕТИНГ КОНЕПТОТ			ЦЕНОВНИ СТРАТЕГИИ		

- Создавање и испорачување вредност за потрошувачите - Сегментација на пазарот - Таргетирање на пазарот - Позиционирање на пазарот СТРАТЕГИСКО ПЛАНИРАЊЕ И МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЈА - Маркетингот и стратегиското планирање - Нивоа на стратегиско планирање - Дефинирање на маркетинг активности - Изработка на маркетинг план - Маркетинг одлуки - Примена на маркетинг стратегијата ГРАДЕЊЕ НА СТРАТЕГИЈА ЗА УСПЕШЕН БРЕНД - Поим и значење на брендот - Стратегиска улога на брендот - Вредност на брендот - Видови стратегии за градење успешен бренд	- Поим и видови на ценовни цели - Трошковен и конкурентен пристап при утврдување на ценовна стратегија - Вредносен пристап при утврдување на ценовната стратегија - Ценовни стратегии во меѓународни рамки СТРАТЕГИИ НА ОДРЖУВАЊЕ И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПАЗАРНОТО УЧЕСТВО - Задржување и зголемување на пазарното учество - Начини на одржување на пазарното учество - Фази во процесот на развој на нови можности и позиции на пазарот - Стратегиски пристап при настап на нови пазари
---	--

3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време

3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа
	Самостојни задачи	37 часа
	Домашно учење	38 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа

4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот

4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проектн извештај		50 бодови
	4.1.2. Проектн извештај (проектн извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден и одбранет проектн извештај		20 бодови (15+5)
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата		30 бодови
	4.1.4. Друго	/		/
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E

	60 – 69	7	D
	70 – 79	8	C
	80 – 89	9	B
	90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/		
5. Јазик на кој се изведува наставата			
Македонски јазик			
6. Метод на следење на квалитетот на наставата			
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.			
7. Литература			
7.1. Основна литература	- Кочоска М., Ивановска Пржо Д, (2018) Стратегиски маркетинг – компендиум, Бизнис Академија Смилевски БАС Скопје; - Трајче Мицевски (2013) Стратегиски маркетинг, Универзитет „Гоце Делчев“ Штип.		
7.2. Дополнителна литература	- Natasha Renko (2009), Strategije marketinga, Naklada Ljevak - Andrew Whalley (2010) Strategic Marketing, Ventus Publishing - Momcilo Milisavljevic (2010) Strategijski marketing, Centar za izdavacku delatnost, Ekonomski fakultet, Beograd		

Предметна програма	МЕНАЏЕРСКО ЛОБИРАЊЕ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22МЛО	Изборен предмет	II (втор) циклус	II (втор) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Вон. проф. д-р Марјан Танушевски			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Познавање менаџерското лобирање и јакнење на менаџерскиот капацитет на менаџерите и организациите; - Моќ за избор и подготовка на стратегија за лобирање во текот на целиот менаџерски процес; - Практикување на современи методи и техники на менаџерско лобирање во функција на ресурсниот потенцијал на организациите; - Способност за пребарување на информации и вмрежувања на интернационално и национално ниво, тимско работење за синергиски ефекти и производство на нов социјален капитал; - Разбирање на процедурата, познавање на меѓународни и национални нормативи, транспарентност, деловна етика и почитување на кодексот за менаџерско лобирање; - Зголемени компетенции на менаџерите и организациите, професионализам и конкурентска предност со примена на феноменот менаџерско лобирање во пракса.			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Создава стратешки пристап со јасно утврдени елементи на менаџерскиот процес: цели, трошоци (планиран буџет) и ефикасност (способност за мерење на резултати); - Го проценува интерното и екстерното влијание во процесот на одлучување и донесување одлуки за лобирање во пракса; - Избира методи и техники за ефикасно дејствување во сложени услови (домашно и странско опкружување) - Препознава соодветна стратегија за менаџерско лобирање на менаџментот или организацијата; - Изработува стратешки план или сегменти од стратешки план; - Утврдува систем за следење на лобирачкиот процес и навремени интервенции; - Врши единечна, тимска или мрежна стратешка имплементација; - Поседува вештини за евалуација на процесот на менаџерско лобирање.			
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					
МЕНАЏЕРСКО ЛОБИРАЊЕ Поим, еволуција, дефинирање;			ИЗБОР НА СТРАТЕГИСКИ ВЕКТОРИ: Визија на менџментот и организацијата;		

• Теориска втемеленост, компаративна анализа; • Стратегиско функционирање; • Етика и професионализам; • Користење на нови технологии; • Евалуација, моќ за анализа на грешки; IN-HOUSE ЛОБИРАЊЕ: • Анализа на податоци, предвидливост на настани, стратешки пристап; • Структурна меѓусекторска поврзаност; • Принципи на внатрешно In-House лобирање; • Креирање на ефикасен органограм; • Систем на внатрешно информирање, интранет и интернет лобирање; • Домашни и меѓународни нормативи. GRASSROOTS И GRASS TOP'S ЛОБИРАЊЕ: • Основи на Grassroots и Grass top's лобирање; • Мондијализација на менаџерски процес; • Алатки за мултидисциплинарен пристап; • Директно и индиректно менаџерско лобирање; •	• Мисија на менаџментот и организацијата; • Презентација на визија • Анализа на мисија • Утврдување на стратегиски вектори за менаџерско лобирање • Акција СТРАТЕГИСКО ПЛАНИРАЊЕ НА ЛОБИ ПРОЦЕС: • Современ и иновативен пристап во стратегиското планирање; • Препознавање на клиентот • Проактивна и реактивна стратегија за лобирање; • Офанзивна и дефанзивна стратегија за лобирање; • Феноменот лобирање како катализатор на процеси; • Анализа на конкуренција и лоби групи; • Формулирање на стратегија со SWOT – анализа
---	---

3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време

3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа
	Самостојни задачи	37 часа
	Домашно учење	38 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа

4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот

4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)

	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови
	4.1.4. Друго	/	/
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)	0 - 40	5	F
	41 – 50	5	Fx
	51 – 59	6	E
	60 – 69	7	D
	70 – 79	8	C
	80 – 89	9	B
	90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/		
5. Јазик на кој се изведува наставата			
Македонски јазик			
6. Метод на следење на квалитетот на наставата			
- Редовна семестрална и вонредна (по потреба) евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна (по потреба евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот;			
7. Литература			
7.1. Основна литература	- Танушевски М., Нов практичен водич за лобирање, Македонско научно друштво-Битола, МНД-Битола, 2016; - Танушевски М., Прирачник за транспарентно лобирање на организациите, Македонско научно друштво-Битола, МНД-Битола и Центар за развој на пелагониски регион, ЦРППР, 2013; - Танушевски М., Лобирање во локалната самоуправа, Македонски центар за меѓународна соработка, МЦМС-Скопје, 2009.		
7.2. Дополнителна литература	- Pusara K., Jaganjac J., Kovacevic Z., Lobiranje u savremenim uslovima, UIL, Sarajevo, 2017; - Clamen M., Le Lobbying et ses secrets, Dunod, Paris, 2000; - Shendelen V. R., The Art of Lobbying the EU, Amsterdam University Press, 2005.		

Предметна програма	ИНОВАТИВЕН МЕНАЏМЕНТ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22ИМЕ	Изборен предмет	II (втор) циклус	II (втор) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Доц. д-р Ана Ристевска Виш. пред. м-р Горазд Смилевски			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Запознавање со иновацијата и иновативниот менаџмент во организациите, како и разбирање на неопходноста од преземање на иновативни потфати во современите организации со цел напредување, развој и остварување на целите; - Осознавање на факторите и предусловите кои им се потребни на организациите за да можат да креираат иновативна средина. - Доживување на промените како можност и мотивирање на организациите за преземање соодветни иновативни потфати. Осознавање на способностите кои им се потребни на организацијата да иновира, кои се потребните ресурси и како да креира соодветни рутини за менаџирање со процесот на иновација во организациите. - Стекнување на знаење за креирање на креативна работна средина во организацијата и примена на различни техники за добивање на нови идеи. - Детално запознавање со основните чекори за креирање на иновативна организација: што таа треба да содржи, каква треба да биде структурата и културата во организацијата. Поттикнување на организациите да станат организации што учат, да добиваат ново знаење и континуирано да иновираат. - Детално запознавање со чекорите и процесот на развој на нов производ, услуга или процес во организациите, и кој ќе им даде конкурентска предност и ќе ги издвојува организациите од останатите организации на пазарот.			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Дефинира процес на иновативен менаџмент во организацијата и неговите суштински карактеристики; - Идентификува промени во опкружувањето или внатрешни промени како фактори за иновативно дејствување на организацијата; - Употребува алатки за генерирање на нови идеи; - Креира активности за креативно размислување во организацијата; - Развива услови за иновативна структура и култура во организацијата;			

		- Идентификува начини за развивање на нов производ или услуга во организацијата; - Идентификува механизми кои ќе ја мотивираат иновативноста во организацијата и кои ќе ја преобразат организацијата во организација што постојано учи и добива ново знаење.
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици		
ВОВЕД ВО ИНОВАТИВЕН МЕНАЏМЕНТ - Новиот предизвик на иновацијата; - Конкурентска предност преку иновација; - Почетоци и теории за иновативниот менаџмент; - Дефинирање на иновацијата; - Типови на иновации; - Стандарди и рамка на иновативниот менаџмент; ИНОВАЦИЈАТА КАКО МЕНАЏМЕНТ ПРОЦЕС - Модел на процесот на иновација; - Менаџирање со процесот на иновација; - ДНК на иновацијата во организацијата; - Реализација на иновацијата; МЕНАЏМЕНТ НА ИДЕИТЕ - Креативност во организацијата; - Колективна и индивидуална креативност; - Организациски фактори кои влијаат врз креативноста; - Генерирање на идеи низ креативна синтеза - Барање на нови идеи;	КРЕИРАЊЕ НА ИНОВАТИВНА ОРГАНИЗАЦИЈА - Системска способност за иновирање; - Компоненти на иновативна организација; - Визија, лидерство и желба за иновирање; - Организациска структура и култура; - Човечки ресурси и тимска работа; - Екстерен фокус и отворена комуникација; - Организација што учи; РАЗВОЈ НА НОВ ПРОИЗВОД - Евалвација и завршување на развојот на концептот; - Технички развој и прелиминарен дизајн; - Дефинирање и лансирање на новиот производ ; - Законска заштита на новите производи и услуги;	
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време		
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа
	Самостојни задачи	37 часа
	Домашно учење	38 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот		
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден
		50 бодови

		проектен извештај и завршени обврски за практична настава		
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава		20 бодови (15+5)
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата		30 бодови
	4.1.4. Друго	/		/
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)	0 - 40	5	F	
	41 – 50	5	Fx	
	51 – 59	6	E	
	60 – 69	7	D	
	70 – 79	8	C	
	80 – 89	9	B	
	90 – 100	10	A	
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.			
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/			
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				
7. Литература				
7.1. Основна литература	1	Марковска М., Иновативен менаџмент, Бизнис Академија Смилевски, БАС Скопје, 2010		
7.2. Дополнителна литература	1	Skarzynski T., Gibson P., Innovation to the Core , 2008		
	2	Trott P., Innovation Management and New Product Development , 2008		
	3	Davila A., Epstein J.M., Shelton D.R., Making Innovation Work: How to Manage It, Measure It, and Profit from it, 2005		

Предметна програма	СОЦИЈАЛНО ПРЕТПРИЕМАШТВО				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22СПР	Изборен предмет	II (втор) циклус	II (втор) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Таип Јакупи Доц. д-р Весна Стојановска			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на концептот на социјално претприемаштво: механизми, можности и предизвици во социјалното претприемаштво; - Аргументирање како социјалното претприемаштво може да придонесе за заздравување на системот и подобрување на заедниците во кои живееме; - Идентификување на областите во нашата економија/општество кадешто социјалните претприемачи работаат; - Идентификување на нови пазари, социјални можности и потреби; - Развивање на вештини за создавање на иновативни одговори на важни социјални проблеми, на одржлив начин и со помош на модерните бизнис алатки; - Способност да се развијат нови социјални претпријатија или претприемачки активности со силен акцент на општественото влијание; трансформирање на идеја во дизајн на концепт и бизнис модел.			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Препознава концепт на социјално претприемаштво и ги разбира неговите основни механизми; - Опишува и расправа како социјалното претприемаштво може да ги подобри заедниците во кои живееме; - Идентификува области во нашата заедница кадешто социјалните претприемачи работаат; - Идентификува нови можности за развој на социјалното претприемаштво; - Независно и креативно предлага иновативни методи за решавање на важни социјални проблеми; - Иницира и учествува во проекти кои се однесуваат на полето на социјалното претприемаштво.			
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					
ТЕОРИСКИ ПРИСТАП И КОНЦЕПТИ НА СОЦИЈАЛНОТО ПРЕТПРИЕМАШТВО - Социјално претприемаштво; - Концепт и основни обележја; „Социјално“ и „претприемачко“ во социјалното претприемаштво ;			ПРЕТПРИЕМАЧКО МОДЕЛИРАЊЕ Рамка за развој на социјалното претприемаштво; мапирање на социјалното претприемаштво:дискурси, актери и процеси;		

• Социјален претприемач; • Социјални иновации. СОВРЕМЕНИТЕ ПРОЦЕСИ И ОПШТЕСТВЕНИОТ КОНТЕКСТ ЗА РАЗВОЈ НА СОЦИЈАЛНОТО ПРЕТПРИЕМАШТВО • Улогата на социјалното претприемаштво во современиот свет; • Социјалното претприемаштво и генерирање на општествени вредности; • Социјалното претприемаштво помеѓу непрофитниот сектор и меѓусекторската соработка; • Контурите на општествениот контекст за развој на социјалното претприемаштво; • Социјалното претприемаштво во Република Македонија.	• Правно-институционална рамка: можности и недостатоци; • Предности и недостатоци за влез во социјалното претприемаштво; • Идентификација на сопствените можности за социјално – претприемачки активности во генерирање на општествени вредности; • Примена на пазарните принципи во социјалната сфера; • Начини на финансирање. СИСТЕМСКА ПОДДРШКА НА СОЦИЈАЛНОТО ПРЕТПРИЕМАШТВО • Пречки за развој на социјалното претприемаштво; • Услови за развој на социјалното претприемаштво; • Актери во поддржувачкиот систем за развој на социјалното претприемаштво; • Проценка на аспекти за развој на социјалното претприемаштво во Република Македонија.
--	---

3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време

3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа
	Самостојни задачи	37 часа
	Домашно учење	38 часа
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа

4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот

4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	50 бодови
	4.1.2. Проектен извештај (проектен извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проектен извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)

	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата		30 бодови
	4.1.4. Друго	/		/
4.2. Формирање на оценка (бодови/ нумеричка оценка/ описна оценка)	0 - 40	5	F	
	41 – 50	5	Fx	
	51 – 59	6	E	
	60 – 69	7	D	
	70 – 79	8	C	
	80 – 89	9	B	
	90 – 100	10	A	
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.			
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/			
5. Јазик на кој се изведува наставата				
Македонски јазик				
6. Метод на следење на квалитетот на наставата				
- Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; - Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; - Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; - Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.				
7. Литература				
7.1. Основна литература	1. Прашкер, Р., Новак, А. Социјално претприемаштво, Арс Ламина, 2012			
7.2. Дополнителна литература	2. Kavas, A. Socijalno poduzetnistvo: Novi izazovi i perspektive, Mozaik, 2013; 3. Gunn, R. Durkin, C. Social Entrepreneuership A Skills approach Policy Press 2010.			

Предметна програма	ОРГАНИЗАЦИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ				
Код	Тип на предметот	Циклус на студии	Семестар	Фонд на часови	ЕКТС
БАС-22ОРА	Изборен предмет	II (втор) циклус	II (прв) семестар	2+2+1	5
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС			
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Горан Василевски Проф. д-р Лидија Стефановска			
1. Цели на предметот и резултати согласно Националната рамка за квалификации					
1.1. Цели на предметот		- Разбирање на потребата и важноста на организациското разузнавање; - Разбирање на организациско разузнавачкиот циклус; - Разбирање на потребата и значењето на од поседување на квалитетни информации и нивно навремено искористување; - Разбирање на процесот на собирање селекција, обработка и анализа на податоците, како значаен фактор за организациската стратегија и конкурентноста на организацијата; - Согледување на поврзаноста на организациското разузнавање и организациската стратегија; - Разбирање на етичката димензија на организациското разузнавање.			
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации		- Дефинира организациско разузнавачки процес и неговите суштински карактеристики; - Идентификува методи за прибирање на податоците, нивна селекција, обработка на податоците и креирање на извештаи; - Употребула алатки за анализа на опкружувањето; - Креира стратегија за имплементирање на организациското разузнавање во организацијата; - Развива услови за успех на организациското разузнавање; - Употребува механизми за примена на организациското разузнавање во процесот на креирање организациска стратегија; - Употребува контролни механизми за запазување на етичката димензија на организациското разузнавање;			
2. Детална содржина на предметот по поглавја и единици					
ОРГАНИЗАЦИСКОТО РАЗУЗНАВАЊЕ И КОНКУРЕНТНОСТА - Поим за организациско разузнавање; - Важност на организациското разузнавање за конкурентноста на организацијата; - Организациска и конкурентска интелигенција;			СОБИРАЊЕ И АНАЛИЗИРАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ - Архивирање на податоците; - Обработка на податоците, анализи и извештаи; - Статистички анализи и рударење на податоците; - Анализирање на податоците од организациското разузнавање;		

- Форми и методи за организациско разубнавање; ОРГАНИЗАЦИСКО РАЗУЗНАВАЧКИ ЦИКЛУС - Податоци од опкружувањето во кое работи организацијата; - Податоци кои се однесуваат на пазарот; - Податоци кои се однесуваат на конкуренцијата; - Податоци кои се однесуваат на дистрибутивниот ланец; - Внатрешна организациска интелигенција; - Човекот како извор на податоци; - Други извори на податоци; - Методи и форми на прибирање на податоците; - Вредност на податоците и информациите;	- Организациско контраразубнавање. ОРГАНИЗАЦИСКО РАЗУЗНАВАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИСКА СТРАТЕГИЈА - Воведување на организациско разубнавање во организацијата; - Проблеми и предизвици при воведување на проектот Организациско разубнавање; - Спирален модел на организациско разубнавање; - Етиката и организациското разубнавање; - Влијание на организациското разубнавање врз креирањето и имплементацијата на организациската стратегија.			
3. Детален опис на наставните и работните методи и распределба на расположливото време				
3.1. Форми на наставните активности	Предавања – теоретска настава	24 часа		
	Вежби, семинари, тимска работа	24 часа		
3.2. Други форми на активности	Проектни извештаи	12 часа		
	Самостојни задачи	37 часа		
	Домашно учење	38 часа		
ВКУПНО РАСПОЛОЖЛИВ ФОНД НА ВРЕМЕ		135 часа		
4. Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот				
4.1. Начин на оценување	4.1.1. Испит/колоквиум	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проект извештај и завршени обврски за практична настава	50 бодови	
	4.1.2. Проект извештај (проект извештај + презентација)	Минимум 50% присуство и активност во наставата, уредно и навреме предаден проект извештај и завршени обврски за практична настава	20 бодови (15+5)	
	4.1.3. Присуство и активност	Минимум 50% присуство и активност во наставата	30 бодови	
	4.1.4. Друго	/	/	
4.2. Формирање на оценка (бодови/нумеричка оценка/ описна оценка)		0 - 40	5	F
		41 – 50	5	Fx
		51 – 59	6	E
		60 – 69	7	D
		70 – 79	8	C

	80 – 89	9	B
	90 – 100	10	A
4.3. Услов за слушање и полагање на предметот	Присуство и активност најмалку 50%, подготвен проектен извештај, регулирана практична настава и регулирана школарина согласно Договорот за школување.		
4.4. Взаемна поврзаност на предметите	/		
5. Јазик на кој се изведува наставата			
Македонски јазик			
6. Метод на следење на квалитетот на наставата			
• Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на студентите; • Редовна семестрална и вонредна евалвација на изведбата на наставникот и квалитетот на наставата од страна на менаџментот; • Семестрална само-евалвација на изведбата на наставникот и квалитет на наставата од страна на наставникот; • Редовен и вонреден увид во наставата од страна на менаџментот.			
7. Литература			
7.1. Основна литература	1. Компендиум по Организациско разузнавање, во тек на изработка; 2. Gerry Cohen, Rado Kotorov Ph.D. Organizational Intelligence: How Smart Companies Use Information to Become More Competitive and Profitable, Information Builders, Inc., 2016;		
7.2. Дополнителна литература	1. Željko Panijan i suradnici, Poslovna intelegencija, Narodne novina, 2006; 2. N.Balaban Ž.Ristič, Poslovna intelegencija, Ekon.fakultet Subotica; 3. B.Javorovic M.Bilandžić, Poslovne informacije i business intelligence, Tehnicka knjiga, 2007; 4. Carlo Varcellis, Business inteligenace, WILEY Publication, 2009;		

Подготвителен курс по менаџмент		
Тип на курсот		Број на средби
Подготвителен курс за студенти кои доаѓаат од несоодветни студиски програми		2 средби (6 часа)
Организатор на студиската програма:		Бизнис академија Смилевски - БАС
Наставник/ Наставници:		Проф. д-р Тони Соклевски Пред. м-р Иван Ѓорѓиевски
1. Цели на курсот и резултати согласно Националната рамка за квалификации		
1.1. Цели на курсот	- Разбирање на менаџментот како поим и неговите основни карактеристики; - Разбирање на организацијата како поим, како структура и како систем; - Идентификување на менаџерските нивоа и активностите соодветно на секое менаџерско ниво; - Применување на модели, методи и техники за организирање на работата и човечките ресурси; - Примена на механизми за управување со оперативните процеси и ресурсите; - Примена на контролни механизми во организацијата;	
1.2. Резултати согласно Националната рамка за квалификации	- Се присетува и ги репродуцира основните дефинирачки карактеристики на менаџментот како поим; - Дискутира за различните форми на организација; - Препознава и објаснува различни менаџерски улоги и функции; - Демонстрира способност за препознавање на активностите на секое организациско хиерерхиско ниво; - Демонстрира способност за планирање, контрола и организирање на работата и ресурсите; - Покажува основно знаење за менаџирање со човечките ресурси; - Покажува основни познавања за водење и мотивирање; - Покажува основни знаења за процесот на контролирање;	
2. Детална содржина на курсот по поглавја и единици		
ВОВЕД ВО МЕНАЏМЕНТОТ - Поим за менаџмент и организација - Менаџментот во современиот свет - Научни теории за развојот на менаџментот Менаџерски функции ПЛАНИРАЊЕ - Менаџерот како одлучувач - Основи на планирање		ОРГАНИЗИРАЊЕ И ЕКИПИРАЊЕ - Поим за организација - Менаџирање со човечки ресурси ВОДЕЊЕ И МОТИВИРАЊЕ - Организациско однесување - Менаџери и водачи (разлики и сличности) КОНТРОЛИРАЊЕ - Поим за контрола - Управување со операции, процеси и подредени
3. Критериуми за положување на курсот		
3.1. Формирање на описната оценка положил/неположил	0-50 бода	Не положил
	51-100	Положил

4. Јазик на кој се изведува наставата

Македонски јазик

6. Литература

6.1. Основна литература	1. Соклевски Т., (2010), Основи на менаџментот - Авторизирани предавања, 2ро издание, Скопје, БАС
6.2. Дополнителна литература	1. Кралев Т., (2001), Основи на менаџментот, ЦИМ, Скопје; 2. Р.Л. Дафт, (2011), Менаџмент, ГЕНЕКС, Кочани 3. Е.Мејер, Г.Р.Џонс, Џ.М.Џорџ, (2008), Современ менаџмент, Глобал комуникации 4. Белкер Б. Л., Топчик Г., (2005) Менаџер за првпат, АМАКОМ, Њујорк 5. Робинс П. С., КултерМ., (2012) Менаџмент, 11то издание, Прентис Хол